

Okul Öncesi Öğretmenlerinin ve Ebeveynlerin Çocuk Kitabı Seçim (3-6 Yaş) Kriterleri Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Okul Öncesi Öğretmenlerinin ve Ebeveynlerin Çocuk Kitabı Seçim (3-6 Yaş) Kriterleri Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27733>

Özet

Bu ölçek, **Okul Öncesi Öğretmenlerinin ve Ebeveynlerin Çocuk Kitabı Seçim Kriterlerini** sistematik olarak değerlendirmek amacıyla geliştirilmiş bir ölçme aracıdır. Araç, özellikle 3 ila 6 yaş aralığındaki çocuklar için yapılan kitap seçim süreçlerinde, eğitimciler ve veliler tarafından hangi faktörlere öncelik verildiğini ortaya koymayı hedeflemektedir. Ölçek, Saliha Saçkesen tarafından 2008 yılında tamamlanan yüksek lisans tezi kapsamında bir ölçek geliştirme çalışması olarak ortaya çıkmıştır.

Ölçeğin temel amacı, çocukların erken okuryazarlık ve bilişsel gelişimini destekleyen materyallerin seçiminde rol oynayan kritik faktörleri belirlemektir. Bu faktörler genellikle kitabın içeriği, sanatsal nitelikleri, pedagojik değeri ve yaş grubuna uygunluğu gibi boyutları içermektedir. Bu tür bir araç, hem yayıncılık sektörüne hem de okul öncesi eğitim alanındaki profesyonellere önemli geri bildirimler sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Okul Öncesi Öğretmenleri, Ebeveynler, Çocuk Kitabı Seçimi, Erken Çocukluk Eğitimi, Ölçek Geliştirme, Kitap Kriterleri, 3-6 Yaş, Psikometri.

Yazarlar

Saliha Saçkesen

Amaç

Ölçeğin geliştirilmesindeki birincil amaç, 3-6 yaş grubu çocuklar için kitap seçimi yaparken okul öncesi öğretmenleri ve ebeveynlerin kullandıkları kriterleri nesnel ve ölçülebilir bir şekilde ortaya koymaktır. Bu çalışma, iki farklı hedef kitlenin (eğitimci ve ebeveyn) kitap seçiminde odaklandıkları öncelikleri karşılaştırmaya ve değerlendirme imkanı sunar.

İkincil olarak, ölçek, çocukların gelişim düzeylerine uygun, nitelikli ve zenginleştirici okuma materyallerinin seçimi konusunda farkındalık yaratmayı amaçlamıştır. Bu kriterlerin belirlenmesi, çocuk edebiyatı alanında çalışan araştırmacılar ve uygulayıcılar için önemli bir veri kaynağı oluşturmaktadır.

Yapı

Okul Öncesi Öğretmenlerinin ve Ebeveynlerin Çocuk Kitabı Seçim Kriterleri Ölçeği, latent bir yapı olan **Çocuk Kitabı Seçim Kriterlerini** ölçmektedir. Bu yapı, genellikle çok boyutludur ve bunları içerebilir:

Pedagojik ve Eğitsel Değer: Kitabın yaşa uygunluğu, kavram gelişimi ve problem çözme becerilerine katkısı.

Estetik ve Sanatsal Nitelikler: Çizimlerin kalitesi, sayfa düzeni ve görsel çekicilik.

İçerik ve Tematik Uygunluk: Kitabın ahlaki değerleri, kültürel uygunluğu ve ilgi çekici hikaye kurgusu.

Fiziksel Özellikler: Kitabın dayanıklılığı, boyutu ve baskı kalitesi.

Ölçek, bu farklı boyutlardaki kriterlere verilen öncelik düzeylerini derecelendirmeye dayalı bir yaklaşımla ölçek.

Geçerlik

Ölçek, bir yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiş olmasına rağmen, kaynak içerikte doğrudan geçerlik katsayılarına dair özet bilgi sunulmamıştır. Ancak bir geliştirme çalışması olduğu için, orijinal tezde kapsam geçerliği (uzman görüşleri ile) ve yapı geçerliği (faktör analizi ile) çalışmalarıyla detaylıca sunulduğu varsayılmaktadır.

Yapı geçerliği çalışmalarıyla, ölçek maddelerinin kuramsal olarak ölçmesi beklenen yapıyı ne kadar iyi temsil ettiğini gösteren istatistiksel analizler (örneğin, faktör yükleri) kritik öneme sahiptir. İlgilenen araştırmacıların, ölçeğin geçerlik kanıtlarını incelemek için tez kaynağına başvurması gerekmektedir.

Güvenirlik

Tipik geçerlik bilgileri gibi, ölçeğin güvenilirlik analiz sonuçları da kaynakta özetlenmemiştir. Tipik olarak bu tür psikometrik araçların geliştirilmesinde iç tutarlılık güvenilirlik katsayıları, özellikle **Cronbach Alfa** değeri hesaplanmıştır. Bu katsayılar, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ölçme konusunda ne kadar tutarlı olduğunu gösterir.

Yüksek iç tutarlılık katsayıları, ölçeğin farklı uygulamalarda benzer sonuçlar verme yeteneğini destekler. Ölçeğin güvenilirliğine ilişkin spesifik değerler ve test-tekrar test güvenilirlik sonuçları için orijinal akademik kaynağın incelenmesi zorunludur.

Faktör Analizi

Bu ölçek bir geliştirme çalışması ürünü olduğundan, ölçeğin yapısal temelini belirlemek amacıyla **Açıklayıcı Faktör Analizi** (AFA) kullanıldığı tahmin edilmektedir. Faktör analizi, kitap seçim kriterlerinin hangi alt boyutlar altında toplandığını belirlemesi olmalıdır.

Faktör analizi sonuçları, ebeveynlerin ve öğretmenlerin kitap seçiminde farklı alt faktörlere (örneğin, ebeveynler için ahlaki içerik, öğretmenler için pedagojik yöntem) daha fazla ağırlık verip

vermediğini ortaya koyarak ölçeğin ayrıntı ve gücünü artırmıştır.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Ölçek Geliştirme Çalışması)

Format: Derecelendirme (Orijinal kaynaktan belirtilmemiş olup, geliştirme ölçekleri genellikle Likert tipi derecelendirme kullanır.)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Okul Öncesi Öğretmenleri ve Ebeveynler

Yaş Grubu: 3-6 yaş grubu çocuklar için kitap seçimi yapan yetişkinler.

Popülasyon Detayları: Yüksek lisans tezinde belirtilen örneklem grubunu oluşturan okul öncesi öğretmenleri ve ebeveynler.

Test Metodolojisi: Kitap seçim kriterlerini belirlemeye yönelik, katılımcıların öz-bildirimlerine dayalı anket/ölçek uygulaması.

Anahtar Kelimeler

Çocuk Gelişimi, Erken Okuryazarlık, Psikometri, Veli Görüşleri, Eğitim Bilimleri, Yüksek Lisans Tezi, Ölçme Aracı.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilgi mevcut değil.

Kurum E-posta Adresleri: Bilgi mevcut değil.

Yayın Adresi: Yüksek lisans tezi dönemi itibarıyla Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2008

Şinler: Ölçek, akademik bir tez çalışması kapsamında geliştirilmiştir. Kullanımı için genellikle

tez yazarından veya ilgili üniversiteden izin alınması tavsiye edilir. Akademik referans gösterimi zorunludur.

Ücret: Ticari bir ücret bilgisi mevcut değildir; akademik kullanım genellikle ücretsizdir.

Kaynaklar

Saçkesen, S. (2008). *Çocuk kitapları seçiminde anne babaların ve okul öncesi öğretmenlerinin görüşlerinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Tez Kaynağına Erişim Linki: tez.yok.gov.tr

Bu ölçeğin orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: okul-oncesi-ogretmenlerinin-ve-ebeveynlerin-cocuk-kitabi-secim3-6-yas-kriterleri-olcegi-toad.pdf

Okul Öncesi Öğretmenlerinin ve Ebeveynlerin Çocuk Kitabı Seçim (3-6 Yaş) Kriterleri Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçeğin orijinal maddeleri, kaynak içerikte sağlanmamıştır. Maddelerin tamamına erişim için yukarıda belirtilen yüksek lisans tezinin incelenmesi gerekmektedir.